

*Кизимишин Любов Прокопівна,
старший викладач
кафедри архітектури та будівництва,
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна*

ВЗАЄМОДІЯ З НАВКОЛИШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ ЯК СПРИЙНЯТТЯ ПРОСТОРУ В СУЧАСНІЙ АРХІТЕКТУРІ

Сучасні тенденції в архітектурі, такі як змішування приватного та публічного простору, застосування сталого дизайну та використання новітніх технологій, значною мірою впливають на суспільство, моделюючи спосіб, яким люди взаємодіють з навколишнім середовищем і змінюючи їхнє сприйняття простору та місця. З наукового погляду, сучасна архітектура проявляє відважність та інноваційність в своїх концептуальних рішеннях. Глобальні тенденції в архітектурі стимулюють створення новаторських проектів, які здатні вписатися в контекст існуючого міського середовища, при цьому відображаючи новітні архітектурні ідеї.

Інтеграція класичних елементів з амбіційними сучасними рішеннями є ключовим чинником для прогресивного розвитку архітектурної дисципліни [1]. Незвичайні форми та структури, такі як асиметричні хмарочоси, або будівлі з динамічно змінюваними фасадами, стають все більш розповсюдженими в сучасному міському пейзажі.

Ці будівлі демонструють новітні тенденції в архітектурі, такі як кінетична архітектура, яка передбачає можливість зміни форми або вигляду будівлі в часі відповідно до різних вимог або умов. Такий динамічний підхід до архітектури може відкрити нові горизонти для адаптивності міських просторів та їх відповіді на змінювані потреби користувачів та навколишнього середовища [2].

Сучасні архітектурні проекти часто зустрічаються зі скептицизмом та незадоволенням з боку суспільства. Вони можуть бути критиковані за їхнє розташування, стиль, висоту, колір, використані матеріали тощо. Це відбувається незважаючи на дотримання всіх встановлених норм і обмежень. Кожен проект, незалежно від його концептуального новаторства або традиційності, неодмінно зіткнеться з тими, кому він не припаде до душі. Це відображає широку гаму естетичних переваг та вимог, що існують у суспільстві.

Однак, беззаперечно визначити, чи стане певний проект архітектурною пам'яткою або достойним представником своєї епохи, неможливо. Це відображає складність та неоднозначність архітектурного процесу, який включає в себе не

тільки вимоги функціональності та естетики, але й соціальну реакцію та часові контексти [3].

В сучасному архітектурному контексті, монолітні залізобетонні каркаси домінують у секторі висотного будівництва [4]. Проекти цих висотних споруд, зазвичай, мають довготривалу перспективу, що включає як переваги, так і недоліки. Довготривала перспектива виправдовує себе в основному у мирний час, що акцентує необхідність адаптації архітектури та будівництва до змінливих обставин.

Одним з ключових чинників, який необхідно враховувати, є термін окупності проекту. Це відноситься до кількості років, необхідних для того, щоб інвестиції в проект стали дієвими. Наприклад, в архітектурі громадських будівель або житлових комплексів, термін окупності може бути досягнутий через розвиток підприємництва або через продаж квартир. Стало б важливим, що архітектура і будівництво активно адаптуються до цих економічних і соціальних реалій [5].

Якщо замовник прагне створити об'єкт, що може стати частиною архітектурної спадщини, то кінетична архітектура, зокрема динамічні фасади, можуть виявитися перспективним напрямком. В останні роки, динаміка дедалі більше проникає в різні аспекти дизайну, включаючи екстер'єр та фасадні оздоблення, і знаходить все більше застосувань у сучасній архітектурі.

Динамічні фасади, в свою чергу, є економічно вигідними та досить доступними для реалізації, оскільки вони дозволяють радикально змінити зовнішній вигляд будівлі, не змінюючи її конструктивного рішення [6]. Це робить їх особливо привабливими в контексті великої кількості старих забудов, де можливо втілити непересічні рішення з мінімальними витратами, але з максимальним ефектом. Така інноваційна архітектурна практика може слугувати важливим внеском в архітектурну спадщину міста [7].

Фасади в сучасній архітектурі, можуть значно покращити інсоляцію в приміщеннях, що відіграє ключову роль у забезпеченні комфортних умов для роботи та відпочинку. Завдяки розумному розташуванню віконних прорізів і ефективної роботи систем освітлення, вентиляції та опалення, можна досягти значного зниження витрат на електроенергію [8].

Цей аспект стає надзвичайно актуальним у контексті сучасного суспільства, яке змінює свій стиль життя, орієнтуючись на дистанційні формати діяльності: роботу, навчання, проходження курсів, здобування сертифікацій, вивчення іноземних мов, і пошук креативних інновацій [7]. Сучасна архітектура, що включає в себе використання динамічних фасадів, надає можливість адаптувати приміщення під потреби мешканців, забезпечуючи енергоефективність та зручність використання простору.

Автоматизовані елементи затінення, використовувані в сучасній архітектурі, здатні динамічно переміщуватися для ефективного блокування прямих сонячних променів, дозволяючи при цьому проникненню розсіяного світла у приміщення. Такий підхід мінімізує відблиски і сприяє створенню комфортного світлового середовища всередині будівлі [9].

Автоматизовані вікна, здатні відкриватися і закриватися в залежності від потреби, можуть допомогти забезпечити ефективну природну вентиляцію, сприяючи циркуляції свіжого повітря і запобігаючи перегріву приміщення [10].

Поєднання динаміки архітектури зовнішнього середовища та внутрішнього простору відповідно до сучасних метрик, стимулює творчість та інноваційний підхід архітекторів, дозволяючи їм виступати як митці, що формують не лише будівлі, а й середовище, в якому живуть та працюють люди [11]. Динамічні фасади спрямовані на стимулювання сталого та відповідального розвитку архітектури, виконуючи роль динамічних фільтрів між внутрішнім і зовнішнім просторами. Вони забезпечують оптимальну інсоляцію, вентиляцію, а також візуальне з'єднання між просторами [12].

Хоча концепція динамічних фасадів не є новою, лише недавно архітектори почали активно інтегрувати цю технологію у свої проекти. Використання сучасних конструктивних матеріалів та архітектурних підходів в комбінації з динамічними фасадами відкриває нові горизонти для створення новаторських, прогресивних, майбутніх та перспективних архітектурних рішень [13].

Сучасний фасад, завдяки глибоко інтегрованим стратегіям проектування, може забезпечити гнучкі та ефективні оболонки, які адаптуються до місцевого оточення з точки зору контексту та концепції, водночас впливаючи на внутрішні умови простору. Сучасна архітектура підкреслює, що фасад стає такою ж складною структурою, як і сама конструкція будівлі. Багато прикладів динамічного оформлення фасадів вже демонструють свою ефективність у практиці [14]. Сьогоднішній архітектурний дискурс домінується захопленням технологіями та експериментами, що відкривають безмежні можливості для дизайну та використання динамічної та кінетичної архітектури.

Безперечно, кінетична архітектура вже зараз є суттєвою складовою сучасного міського ландшафту, при цьому лише розширюючи свої горизонти. Впровадження цієї концепції створює інноваційні можливості для українських архітекторів та інженерів.

Унікальність кінетичних конструкцій полягає в їх здатності до адаптації, відповіді на зміни умов та викликів оточуючого середовища. Вони використовують рух для реагування на зміни умов освітлення, температури або акустики, стаючи настільки ж «живими» та динамічними, як і місто навколо них.

Нові технології, такі як 3D-друк, привносять нові можливості для реалізації цих динамічних структур, зменшуючи вартість та спрощуючи процес виробництва. Важливо відзначити, що впровадження кінетичної архітектури має потенціал не тільки поліпшити естетичні аспекти міського середовища, але й привести до підвищення енергоефективності будівель та вдосконалення комфорту життя в них.

Впевненість в майбутньому кінетичної архітектури полягає в її відповідності ключовим принципам сталого розвитку. Ці принципи включають енергоефективність, використання екологічно чистих матеріалів та створення здорового середовища для людей. Ці аспекти роблять кінетичну архітектуру ідеальною для використання в майбутніх проектах розвитку інфраструктури України.

У майбутньому, оскільки технології продовжують розвиватися, кінетична архітектура зможе впливати на нашу щоденну життєву діяльність ще більше, надаючи нам можливість жити в більш збалансованих, гармонійних просторах, які динамічно реагують на наші потреби та умови навколишнього середовища. Це певно, кінетична архітектура в Україні та у всьому світі лише збільшує свій вплив та значимість.

Список використаних джерел

1. Коваленко С. Я., Жуков О. А. Кінетична архітектура: новітній підхід до проектування міського середовища. Київ : Будівельник. 2015.
2. Петренко В. І. Водопостачання та каналізація: Проектування, монтаж та експлуатація систем. Львів : Новий Світ. 2016. С. 42–44.
3. Чернишова І. Ю. Архітектура майбутнього: монолітні залізобетонні каркаси в висотному будівництві. Дніпро : Середняк Т. К. 2018. С. 73–75.
4. Григор'єв О. В. Економічні аспекти в архітектурі: Визначення терміну окупності. Київ: Видавництво «Сучасність». 2021. С. 64–67.
5. Петровська Л. Р. Кінетична архітектура: Дослідження динамічних фасадів. Одеса : Астропринт. 2020. С. 112–115.
6. Лисенко В. А. Архітектурна спадщина в контексті новітніх технологій. Харків: Факт. 2019. С. 72–75.
7. Семенов А. І. Архітектура в контексті сучасного суспільства: дистанційні формати діяльності. Львів : Новий Світ. 2020. С. 84–86.
8. Ясінський М. А. Енергоефективність в архітектурі: Основні принципи та виклики. Київ : Політехніка. 2021. С. 68–70.
9. Сухомлинова О. В. Основи динамічної архітектури: автоматизовані елементи затінення. Одеса : Морський Вісник. 2022. С. 50–52.
10. Колесник Ю. А. Системи вентиляції в архітектурі: автоматизовані вікна. Харків: Архітектор. 2019. С. 96–98.

11. Кириченко М. М. Творчий підхід в архітектурі: використання динамічних фасадів. Дніпро : Простір. 2023. С. 102–104.

12. Чернишов І. Ю. Архітектура майбутнього: монолітні залізобетонні каркаси в висотному будівництві. Дніпро : Середняк Т. К. 2018. С. 58–60.

13. Буряк О. М. Динамічні фасади в архітектурі: новаторство і перспективи. Львів : Новий Світ. 2021. С. 45–47.

14. Петров В. М. Фасади в сучасній архітектурі: інтегровані стратегії проектування. Харків : Архітектор. 2019. С. 80–82.

*Коваленко Артем Володимирович,
старший науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії публічної безпеки
громад факультету № 2,
кандидат юридичних наук, доцент,
Донецький державний університет внутрішніх справ,
м. Кропивницький, Україна*

ЩОДО ДЕЯКИХ ПИТАНЬ РОЗРОБКИ ОКРЕМИХ МЕТОДИК РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ВЧИНЕНИХ В УМОВАХ ВІЙНИ

Активна фаза збройної агресії РФ та тимчасова окупація окремих регіонів України призвели до серйозних змін у криміногенній обстановці в державі. Законодавцем було встановлено кримінальну караність низки нових діянь (як-то ст. 111-1 КК України [1]), кримінальний кодекс доповнено новою кваліфікуючою ознакою правопорушень проти власності – вчинення діяння в умовах воєнного чи надзвичайного стану, зазнали змін суттєві ознаки інших учинюваних на території нашої держави кримінальних правопорушень. В описаних умовах практики потребують методико-криміналістичних рекомендацій щодо найбільш ефективного досудового розслідування кримінальних правопорушень з урахуванням специфіки воєнного часу.

Невід’ємним елементом будь-якої сучасної окремої методики розслідування є криміналістична характеристика діяння. Очевидно що під час війни зазнали змін характерні ознаки кримінальних правопорушень, що досліджуються у межах згаданої характеристики. Зокрема додаткового